

UCHWAŁA Nr V/29/2019
Rady Gminy Bielsk Podlaski
z dnia 28 lutego 2019 r.
w sprawie aktualizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych na lata 2012-2022

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, poz.1000, 1349, 1432, 2500), oraz art. 16 b oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz.1508, 1693, 1358, 2192, 2529, 2354), uchwała się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się aktualizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielsk Podlaski na lata 2012-2022 przyjętej Uchwałą Nr XVII/92/2012 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 27 kwietnia 2012 r. w brzmieniu określonym w załączniku nr 1.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Stanisław Olszewski

**AKTUALIZACJA
CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ,
SPOSOBU MONITOROWANIA**

ORAZ

HARMONOGRAMU

NA LATA 2019-2022

**GMINNEJ STRATEGII
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W
GMINIE BIELSK PODLASKI NA
LATA 2012-2022**

LUTY 2019

WPROWADZENIE DO AKTUALIZACJI

Zgodnie z systemem aktualizacji strategii zakłada się wprowadzanie zmian w dokumencie. Zmiany są proponowane przez Koordynatora (GOPS w Bielsku Podlaskim), opiniowane i zatwierdzane przez Radę Gminy. Część diagnostyczna, rozdział 2 strategii, ma być poddawany przeglądowi oraz aktualizacji raz na 4 lata, zaś część „programowa”, część 3.3 harmonogram poddawane są przeglądowi i aktualizacji, co 2 lata.

Sporządzany w formie aktualizacji harmonogram, w związku z krótkim okresem strategicznym został stworzony na kolejne cztery lata. Niniejszy dokument, po uchwaleniu przez Radę Gminy powinien być opublikowany na stronie internetowej, a ponadto przekazany wszystkim jednostkom i instytucjom, których działalność może przyczynić się do realizacji strategii.

Poniższe opracowanie zawiera:

- uzupełnienie niezbędnych danych diagnostycznych rozdziału 2,
- propozycję harmonogramu - podrozdziału 3.3
- oraz zmiany w monitoringu strategii - podrozdziału 4.1.

Zostało przygotowane przez GOPS Bielsk Podlaski. W opracowaniu wzięto pod uwagę **tendencję i prognozy zjawisk społecznych, zgodnie z wytycznymi art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej.**

Aktualizację diagnozy opracowano na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2017 dla Gminy Wiejskiej Bielsk Podlaski, danych statystycznych GOPS Bielsk Podlaski, danych statystycznych Urzędu Gminy Bielsk Podlaski oraz danych udostępnionych przez inne instytucje i podmioty na terenie gminy.

AKTUALIZACJA CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

2.1 PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Bielsk Podlaski położona jest na Równinie Bielskiej a częściowo w Dolinie Górnej Narwi w zlewiskach rzeki Narwi i rzeki Bug, w południowej części woj. Podlaskiego w powiecie bielskim. Gmina graniczy z następującymi gminnymi jednostkami administracyjnymi: Juchnowcem (Pn.), Zabłudowiem (Pn.), Narwią (Pn.Wsch.), Czyżami (Wsch.), Orlą (PdWsch.), Boćkami (Pd.), Brańskiem (Pd.Zach.) i Wyszkami (Pn.Zach.)

Gmina Bielsk Podlaski należy do największych gmin powiatu bielskiego w skład jej wchodzi 61 wsi. Powierzchnia gminy wynosi 43014 ha i stanowi 33,2% powierzchni powiatu bielskiego oraz 2,1% powierzchni województwa podlaskiego. W skład gminy wchodzi 52 jednostki pomocnicze, którymi są sołectwa.

Największa odległość do przebycia dla mieszkańca gminy do miasta Bielsk Podlaski to 15 km. Podstawowym transportem, który dojeżdża regularnie do 52 miejscowości jest publiczny transport drogowy, oraz transport Gminy Bielsk Podlaski **dowożący przeciętnie około 394 dzieci** do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Łubieniu Kościelnym, Szkoły Podstawowej w Augustowie oraz Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim. **Łącznie dzieci dowozi 5 autobusów, 1 mikrobusy pokonując dziennie 1250 km.**

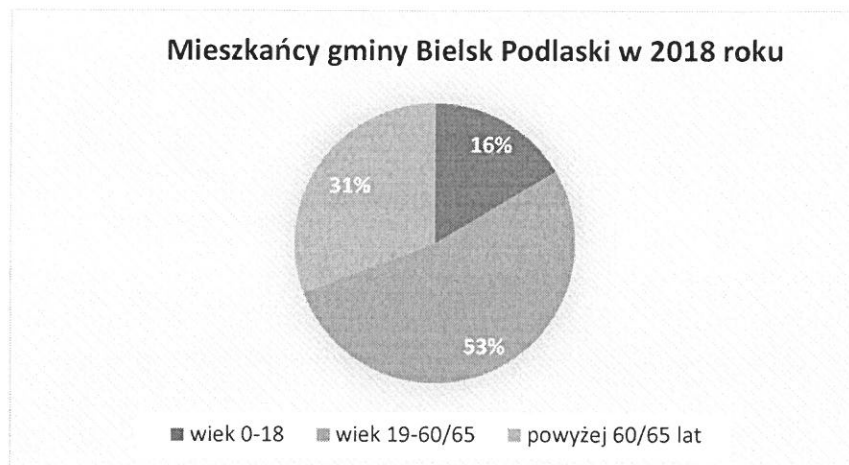
W roku 2018 gminę **zamieszkiwało 6600 osób** (wg danych Urzędu Gminy Bielsk Podlaski), przy czym widoczny od roku 2011 spadek liczby ludności pogłębił się.

Tabela. Ludność w Gminie Bielsk Podlaski stan na 31.12.2011 r. i na 31.12.2018

Ludność	Liczba mieszkańców 2011	Liczba mieszkańców 2018	Tendencje
Liczba ogólna mieszkańców	7 202	6 660	Spadek o 542
- w wieku przedprodukcyjnym(0-18)	1 134	1 095	Spadek o 39
- w wieku produkcyjnym(19-65)	3 584	3 522	Spadek o 62
- w wieku poprodukcyjnym	2 484	2 043	Spadek o 441

Źródło: Ewidencja ludności w Urzędzie Gminy Bielsk Podlaski

Dane wskazują, że poza 53% grupą ludności wieku produkcyjnego, aż 31% w roku 2018 stanowiły osoby starsze. Procentowy rozkład mieszkańców w grupach wiekowych mieszkańców prezentuje wykres:

W roku 2018 na zamieszkujących Gminę Bielsk Podlaski **6660** mieszkańców, większość stanowili mężczyźni tj. 3358, natomiast kobiety 3302.

Tendencje zmniejszającej się liczby mieszkańców podkreśla również ujemne saldo przyrostu naturalnego, które w roku 2017 wyniosło – 119 (urodzenia żywe stanowiły 47 osób, zaś zgony 166).

Taka struktura mieszkańców warunkuje sposób widzenia potrzeb i problemów społecznych przez pryzmat – najpierw rodzin i osób w wieku produkcyjnym oraz osób starszych. Powierzchnia gminy i struktura zamieszkania skłania ku refleksji zaspokajania potrzeb osób starszych, które mają utrudniony dostęp do służb specjalistycznych, realizacji potrzeb, w związku z tym pogłębia to zależność i izolację środowiskową.

Ujemne jest również i nadal od 2010 roku saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej na pobyt stały dla gminy, które w 2017 roku wynosiło -101 osób.

Jest to zjawisko zbieżne z trendami występującymi na terenie całego województwa, gdzie liczba ludności wiejskiej systematycznie maleje, a saldo migracji jest ujemne.¹ Przyczyną migracji jest przede wszystkim brak miejsc pracy, zmiana stanu cywilnego i wspólne zamieszkanie z małżonkiem. Najważniejszą przyczyną jest również brak perspektyw samorozwoju i dostępu do kultury, edukacji, niska tożsamość z gminą i identyfikacja ze społecznością.

Prognozuje się nadal spadek liczby ludności. Na terenie powiatu bielskiego ilość mieszkańców zmniejszy się z 55650 w 2017 r. do 49589 w 2030 r. Ubędzie około 6061 osób. W tym czasie na wsiach powiatu bielskiego z 26014 w roku 2017 zmniejszy się ilość mieszkańców do 22321 w roku 2030. Ubędzie około 3783 mieszkańców.

RYNEK PRACY I SYTUACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

Gmina Bielsk Podlaski jest gminą typowo rolniczą. Bazę ekonomiczną gminy tworzy przede wszystkim rolnictwo (73% - powierzchni gminy stanowią użytki rolne), które charakteryzuje się średnim poziomem intensywności produkcji przy dobrej i średniej, jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Podstawową formą własności są gospodarstwa indywidualne, w których władaniu pozostaje 74,4% gruntów, 87,7 %, użytków rolnych.²

W roku 2017 na terenie gminy było zarejestrowanych **355 podmiotów gospodarczych**. Dochód na mieszkańca w roku 2017 **wynosił 3 754 zł, znacznie poniżej średniej krajowej**.

Gmina Bielsk Podlaski osiąga wysokie dochody własne w porównaniu do pozostałych

gmin powiatu bielskiego i w tym zakresie jest 2 gminą wiodącą. Plusem jest lokalizacja Urzędu Gminy w mieście Bielsk Podlaski, w którym znajdują się wszystkie najpotrzebniejsze jednostki: Sąd, Urząd Skarbowy, Starostwo Powiatowe, Szpital i inne. Gmina Bielsk Podlaski nie dysponuje przemysłem o ponadregionalnym znaczeniu. Istnieją jednak duże możliwości lokalizacji takich przedsiębiorstw w gminie Bielsk Podlaski uwzględniając największą powierzchnię gminy w powiecie bielskim.

Pomimo znacznej tendencji spadku bezrobocia w gminie: w 2016 roku zarejestrowanych było 184 osoby w 2017-171 natomiast w roku 2018- 152 osoby.

W Gminie Bielsk Podlaski dominuje bezrobocie ukryte, które dotyczy gospodarstw rolnych o małym areale ziemi, które nie pozwala osobom na utrzymanie swoich rodzin, na poziomie minimum socjalnego. Nadal duża grupa ludzi ma problemy ze znalezieniem stałej pracy.

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza w Polsce wpływa również na rynek pracy i zatrudnienie na terenie powiatu bielskiego i gminy Bielsk Podlaski, gdzie stopa bezrobocia wynosiła na koniec 2017 roku znacząco spadła i wynosiła 4,7% mieszkańców. Liczba bezrobotnych w gminie stanowiła 171 osób.

Jednak faktyczna – szacunkowa liczba bezrobotnych jest znacznie większa, wśród tej grupy znajdują się bezrobotni rolnicy, którym przepisy prawne uniemożliwiają rejestrację.

Spośród 171 osób aż 100 było zarejestrowanych długotrwale, a aż 151 nie posiada prawa do zasiłku. To właśnie ta grupa wymaga dużego wsparcia i systemowej pomocy, by mogła uzyskać świadczenia emerytalne i nie znaleźć się w grupie osób wykluczonych społecznie.

Sytuacja gospodarcza pozwala rokować na dalszy spadek w tym obszarze. W gminie, w porównaniu do całego powiatu, więcej osób jest zatrudnionych w rolnictwie, natomiast mniejszy odsetek stanowią osoby pracujące w przemyśle i budownictwie.

Obecnie pracujący mieszkańcy gminy Bielsk Podlaski dojeżdżają do pracy do pobliskiego miasta Bielsk Podlaski. Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych, w których bezrobotni mogliby znaleźć pracę.

Na terenie gminy Bielsk Podlaski infrastrukturę kultury w 2018 roku stanowiły:

1. Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą we wsi Augustowo
2. Biblioteka w Ploskach
3. Biblioteka w Łubinie Kościelnym

4. Świetlice wiejskie.
5. Ośrodek Kultury Lokalnej w, Pilikach i Proniewiczach.
6. Centrum Kultury Wiejskiej w Dubiażynie
7. Ośrodek Kulturalno-Edukacyjny w Haćkach
8. Wiejski Dom Kultury w Rajsku

2.3 SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE BIELSK PODLASKI

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o pomocy społecznej podstawowe zadania w zakresie problemów i potrzeb społecznych na terenie gminy realizuje ośrodek pomocy społecznej.

W celu efektywności działań pomocowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim współpracuje na co dzień z Sądem Rejonowym w Bielsku Podlaskim, Prokuraturą Rejonową, kuratorami zawodowymi i społecznymi z Bielska Podlaskiego, komornikami sądowymi z terenu całego kraju, z SP ZOZ w Bielsku Podlaskim oraz Szpitalem Psychiatrycznym w Choroszczy, Zakładem Opiekuńczo-Lecznym w Bielsku Podlaskim, Domami Pomocy Społecznej województwa podlaskiego i województw ościennych, Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku Podlaskim, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim, ośrodkami pomocy społecznej z terenu całego kraju, Gminną

Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, parafiami Rzymsko-Katolickimi, Prawosławnymi, Kościołami innych wyznań z terenu gminy i miasta Bielsk Podlaski, Komendą Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, szkołami funkcjonującymi na terenie gminy (ich pedagogami i Radami Rodziców), szkołami średnimi z terenu powiatu, z przedstawicielami stowarzyszeń; Ochotniczych Straży Pożarnych, z lekarzami rodzinnymi i pielęgniarkami, a także z radnymi i sołtysami z terenu gminy, organizacjami pozarządowymi oraz Zespołem Interdyscyplinarnym Wszystkie wymienione osoby i instytucje **działają w obszarze szeroko ujętej** pomocy społecznej i pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia.

Z pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych korzystały:

1. W roku 2015 – 479 rodzin (852 osoby) w tym:
 - 99 rodziny z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby,
 - 113 rodziny z powodu ubóstwa,
 - 102 rodziny z powodu bezrobocia,
 - 79 rodzin z powodu niepełnosprawności,

- 29 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - 68 rodzin ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa,
 - 49 rodzin wielodzietnych.
 - 2. W roku 2016 – 490 rodzin (844 osoby) w tym:
 - 107 rodziny z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby,
 - 122 rodzin z powodu ubóstwa,
 - 90 rodzin z powodu bezrobocia,
 - 84 rodzin z powodu niepełnosprawności,
 - 26 rodziny z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - 68 rodzin ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa,
 - 54 rodziny wielodzietne.
 - 3. W roku 2017 – 502 rodzin (854 osoby) w tym:
 - 131 rodziny z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby,
 - 104 rodzin z powodu ubóstwa,
 - 88 rodzin z powodu bezrobocia,
 - 85 rodzin z powodu niepełnosprawności,
 - 28 rodziny z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - 68 rodzin ze względu na ochronę macierzyństwa,
 - 49 rodziny wielodzietne,
 - 4. W roku 2018 – 492 rodzin (838 osoby) w tym:
 - 148 rodziny z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby,
 - 87 rodzin z powodu ubóstwa,
 - 89 rodzin z powodu bezrobocia,
 - 90 rodzin z powodu niepełnosprawności,
 - 31 rodziny z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - 62 rodzin ze względu na ochronę macierzyństwa,
 - 46 rodziny wielodzietne,
- Pracą socjalną objęte były:
- Rok 2015 - 326 rodzin,
 - Rok 2016 - 312 rodzin,

- Rok 2017 - 321 rodzin.
- Rok 2018 - 325 rodzin

Na przestrzeni analizowanych lat, utrzymuje się tendencja w grupach osób korzystających z pomocy społecznej, najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo oraz bezrobocie.

Tabela Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2009-2018r.

PRZYCZYNY	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W LATACH:				TENDECJE
	2009	2010	2011	2018	
Bezrobocie	109	104	106	89	Spadek
Ubóstwo	120	109	95	87	Spadek
Potrzeba ochrony macierzyństwa	44	39	48	62	Wzrost
Niepełnosprawność	81	67	65	90	Wzrost
Długotrwała choroba	173	119	102	148	Wzrost
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	50	47	42	31	Spadek

Źródło: Opracowano na podstawie MPiPS GOPS Bielsk Podlaski.

Korzystający z pomocy Ośrodka to najczęściej osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Zdarza się też często, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji np. bezrobocie, alkoholizm, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w prawach opiekuńczo-wychowawczych. Głównym powodem przyznawania pomocy w 2018 r. była długotrwała choroba, bezrobocie i ubóstwo. Wzrosła też liczba osób korzystających z pomocy ze względu na niepełnosprawność.

Dużym problemem wśród korzystających z pomocy GOPS jest alkoholizm. Szczegółowe kierunki działania w zakresie profilaktyki, leczenia oraz pomocy osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanym corocznie przez Radę Gminy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z problemem alkoholowym ściśle związane jest zjawisko przemocy domowej. Na terenie Gminy Bielsk Podlaski z przemocą domową spotykają się policjanci, pracownicy socjalni, lekarze, pedagodzy, członkowie GKRPA. W związku z tym, że z przemocą stykają się przedstawiciele różnych instytucji powołano na terenie Gminy Bielsk Podlaski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wymiana doświadczeń, umiejętności i informacji stanowi prawdziwy potencjał, który ukierunkowany jest na problem dziecka i rodziny. Znaczący jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na konkretną pomoc rzeczową i finansową skierowaną do dzieci i ich opiekunów. Należy wskazać, w jakich aspektach należy pomóc rodzinie, aby prawidłowo mogła funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na rodzinę wymagają od profesjonalnych służb opracowania specjalistycznych usług socjalnych, a celem pracy socjalnej z rodziną ma być wyjście z kryzysu i samodzielne prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na formy pomocy niemieszczące się w sferze finansowej, usługowej, czy w naturze. Coraz częściej podopieczni pomocy społecznej poszukują wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego oraz pracy socjalnej. Praca socjalna z rodziną swój początek ma w miejscu gdzie egzystuje podopieczny. Tylko w miejscu zamieszkania podopiecznego pracownik socjalny zastaje zainteresowanego w prawdziwym (najmniej zafalszowanym) kontekście jego życia. W naturalnym środowisku życia wyraźnie manifestują się możliwe zagrożenia, jak i elementy, na których można budować program pomocowy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim w ramach zadań własnych gminy realizuje program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zapewniając dzieciom w wieku szkolnym posiłek w postaci obiadów lub całodziennego wyżywienia.

Wśród zamieszkujących gminę Bielsk Podlaski w 2018 roku 271 rodzin pobierało świadczenia rodzinne. Mają one na wychowaniu dzieci poniżej 18 roku życia, najwięcej rodzin 67 % to rodziny z jednym lub dwójką dzieci. Dane te pozwalają na ukierunkowanie planowanej polityki edukacyjnej i kulturowo-rekreacyjnej, na tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży oraz wsparcia rodzin wielodzietnych.

2.4 ŹRÓDŁA PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ICH IDENTYFIKACJA

a) SYTUACJA MIESZKANIOWA W GMINIE

Gmina nie posiada lokali socjalnych. Mieszkańcy Gminy Bielsk Podlaski korzystają z dodatków mieszkaniowych. W roku 2018 wypłacono dla 6 rodzin 55 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 14.794,11 oraz jednej rodzinie wypłacano dodatek energetyczny 12 świadczeń na kwotę 188,48 zł.

Duża liczba budynków mieszkalnych w gminie pochodzi z lat 70-80. Stan tych lokali mieszkalnych jest różny, część z nich wymaga remontu.

Na terenie gminy Bielsk Podlaski dominuje zabudowa zagrodowa, gdzie przeważa budownictwo jednorodzinne. Stan techniczny tych budynków nie jest zadowalający, wymagają one modernizacji.

W związku z migracją ludzi młodych oraz stałym spadkiem przyrostu naturalnego w gminie nie ma problemu mieszkaniowego.

b) SYSTEM OPIEKI ZDROWOTNEJ, ZABEZPIECZENIA POTRZEB OSÓB CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W gminie Bielsk Podlaski dostępność do usług medycznych, jest ograniczona. Sytuacja ta jednak nie stanowi zagrożenia dla poziomu bezpieczeństwa publicznego, bowiem mieszkańcy gminy ze względu na niewielką odległość korzystają z usług zakładów opieki zdrowotnej umiejscowionych w mieście Bielsk Podlaski.

W zakresie usług medycznych gminę w 2018 roku obsługiwał Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chrańbłach i w Łubinie Kościelnym. Usługi medyczne na rzecz mieszkańców gminy świadczą Ośrodki Zdrowia w Bielsku Podlaskim, zapewniając poradnictwo lekarza podstawowej opieki medycznej, gabinet szczepień, gabinet pielęgniarki i położnej środowiskowej, gabinet medycyny szkolnej oraz punkt apteczny.

Ilość i zakres pomocy medycznej jest niewystarczający dla osób starszych, które muszą dojeżdżać do specjalistów, dla osób niepełnosprawnych, brak też gabinetów/miejsc rehabilitacji. Jedyny punkt specjalistyczny odpowiednio wyposażony dotyczy lekarza-stomatologa mającego opiekować się dziećmi i młodzieżą w Szkole Podstawowej w Augustowie. Dyrektor Szkoły kilkakrotnie ogłaszał informacje o wolnym stanowisku pracy stomatologa, nikt nie zgłosił swojej oferty.

Wśród problemów zdrowotnych definiowanych przez społeczność pojawia się utrudniony dostęp do świadczeń medycznych, specjalistycznych, też dla dzieci w wieku

przedszkolnym/szkolnym, rozwój uzależnień, zaburzeń psychicznych środowisku wiejskim. Przyczyną tych problemów są kontrakty, kolejki, brak wyposażenia, brak bazy diagnostycznej w zakresie ochrony zdrowia, brak kadry specjalistycznej, punktu pomocy/konsultacji niechęć do leczenia, brak motywacji.

Na terenie gminy Bielsk Podlaski zidentyfikować można również, jako grupę społeczną zagrożoną wykluczeniem - **osoby niepełnosprawne**.

W 2018 roku 90 rodzin było objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności, natomiast 148 rodzin z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Liczba ta wzrosła na przestrzeni ostatnich 10 lat.

Z danych Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w roku 2018 z powodu uzależnienia alkoholowego, 11 **rodzin objętych było pomocą społeczną**, zaś 5 osób zostało zgłoszonych do objęcia pomocą specjalistycznego leczenia – terapii uzależnień.

W Gminie Bielsk Podlaski opracowywany jest, co roku Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ma on na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Podstawowe zadania gminy w tym zakresie to:

- zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu,
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej członkom rodzin osób nadużywających alkoholu,
- prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, ograniczenie dostępności alkoholu.

Zasadniczymi problemami alkoholowymi występującymi na terenie naszej gminy są :

- problemy zdrowotne osób pijących i członków ich rodzin,
- dezorganizacja życia rodzinnego,
- łamanie prawa i porządku przez osoby będące pod wpływem alkoholu,
- wypadki i straty ekonomiczne,
- picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

Głównymi problemami zdrowotnymi mieszkańców są nadal:

- choroby układu krążenia w tym: nadciśnienie tętnicze, niedokrwienność serca

(zawały), udary mózgu, cukrzyca, choroby tarczycy, choroby układu oddechowego, choroby układu mięśniowo-kostnego (reumatyczne), nowotwory.

Dopóki nie zostanie zaplanowanych więcej działań profilaktycznych w gminie prognozowana jest tendencja stała i utrzymującą się obszar zdrowia.

c) EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIECKIEM, OSOBAMI STARSZYMI

Potrzeby młodych mieszkańców w zakresie edukacji spełniają dwie szkoły: Zespół Szkół w Augustowie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum), od września 2018 r Szkoła Podstawowa w Augustowie oraz Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łubinie Kościelnym. W tych placówkach oświatowych w roku 2018 naukę pobierało 515 dzieci i młodzież, zgodnie z prezentowanym poniżej zestawieniem. Jak wynika z danych liczba dzieci i w młodzieży w gminie ma tendencje zróżnicowaną, wzrost do 2017 roku oraz powolny spadek od, 2018 na co niewątpliwie ma wpływ sytuacja demograficzna gminy Bielsk Podlaski.

Tabela. Zestawienie liczby dzieci w wieku szkolnym na terenie Gminy Bielsk Podlaski

Rok szkolny	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów gimnazjum	Liczba uczniów szkół podstawowych	Odział przedszkolny
2009/2010	472	173	299	39
2010/2011	436	166	270	51
2011/2012	430	171	259	72
2017/2018	539	94	288	131
2018/2019	515	36	344	107
Tendencja	Spadek/wzrost			Wzrost

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich

Szkoła Podstawowa w Augustowie i Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łubinie Kościelnym dysponują salami lekcyjnymi, pracownią komputerową, salami gimnastycznymi, zapewniają opiekę poszkolną i dostęp do różnych zajęć pozalekcyjnych. Jednak nie jest to wystarczające.

Dzieci dowożone są autobusami, w tym 13 dzieci do Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim.

Potrzeby edukacyjne małych dzieci zaspakajają Przedszkola i Niepubliczne Przedszkola

funkcjonujące na terenie miasta Bielsk Podlaski, do których w 2017 roku uczęszczało 131 dzieci, natomiast w 2018 - 107 dzieci zamieszkałych na terenie Gminy. Edukację dzieci w wieku 5-6 lat zapewniają również oddziały przedszkolne funkcjonujące w obu gminnych szkołach.

Na terenie gminy liczba osób starszych i niepełnosprawnych jest rosnąca, aktualnie wynosi 31 % mieszkańców gminy, w związku z tym potrzeby w zakresie opieki medycznej i pomocy społecznej stanowią poważnie wyzwanie dla organizatorów pomocy. Wskazana jest promocja zdrowia w zakresie utrzymania i poprawy sprawności (fizycznej i psychicznej) osób. Konieczne jest zorganizowanie i rozszerzenie usług opiekuńczych na terenie całej gminy, by nie doprowadzić do izolacji społecznej osób starszych.

Jedną z podstawowych instytucji służących wsparciu i pomocy osobom **starszym jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim (GOPS)**, działający na terenie gminy, rady sołeckie, parafie, które próbują inicjować działania integracyjne dla osób w złotym wieku. Są to imprezy i spotkania integracyjne, w tym prowadzenie zespołów ludowych.

Niskie dochody z rent i emerytur, w tym rolniczych sprawiają, że osoby w starszym wieku należą do najuboższej warstwy społecznej.

Ludzie starsi najchętniej pozostają w środowisku rodzinnym. Jeżeli zachodzi taka konieczność umieszczani są w placówkach opiekuńczych, kiedy stan zdrowia nie pozwala na dalszą opiekę w domu.

Gmina Bielsk Podlaski nie ma możliwości utrzymania z własnych źródeł, jednocześnie istniejącej infrastruktury i zabezpieczenia finansowego w realizacji wielu niezrealizowanych zadań oraz pojawiających się ciągle nowych wynikających ze zmieniającej się sytuacji demograficznej tzn. starzenia się społeczeństwa.

Ze względu na wydłużanie się życia ludzkiego liczba osób, które muszą zostać umieszczone w domach pomocy społecznej systematycznie rośnie. W 2017 roku w DPS-ach przebywało 15 osób,. Zauważalna jest znaczna tendencja wzrostu kosztu opłat za pobyt pensjonariuszy w domach pomocy społecznej, spowodowana przede wszystkim wzrostem kosztów utrzymania w DPS oraz zwiększającą się liczbą umieszczanych osób. Koszty w większości ponosi gmina, pensjonariusze ponoszą odpłatność w wysokości 70% własnych dochodów. W 2017 roku gmina dopłacała średnio do pobytu mieszkańca w DPS 1974 zł. Zaznaczyć należy jednak, że GOPS kieruje jedynie osoby, w przypadku, których nie istnieją żadne możliwości zapewnienia usług w miejscu zamieszkania przez najbliższą rodzinę. Faktyczna grupa osób kwalifikujących się do pomocy jest znacznie większa. Znacznie rozszerzyły się usługi opiekuńcze, w związku ze starzeniem się społeczeństwa i koniecznością

zapewnienia opieki niezbędnej dla samotnych mieszkańców gminy.

Utrzymuje się tendencja do izolacji osób starszych, samotnie mieszkających i osób niepełnosprawnych. Na terenie gminy brak też instytucji, która świadczyłaby osobom potrzebującym usługi całodobowe.

Prognozowany jest w gminie rozwój instytucji pomocy społecznej. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bielskiej przygotowuje projekt utworzenia Dziennego Domu Pomocy Społecznej dla osób niesamodzielnych w Chrabołach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim będzie potencjalnym partnerem, który umożliwić będzie rekrutację uczestników projektu wśród podopiecznych. OPS udzielać będzie niezbędnego wsparcia merytorycznego w zakresie realizacji etapów/zadań dotyczących organizacji przez Towarzystwo niezbędnej pomocy dla osób wytypowanych do Dziennego Domu Pomocy. Jednakże zastrzegając, iż wszystkie decyzje dotyczące funkcjonowania obiektu Dziennego Domu Pomocy dla osób niesamodzielnych w Chrabołach będą należały do Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Bielskiej.

d) **BEZPIECZEŃSTWO, DYSFUNKCJE RODZIN W GMINIE**

Wśród obszaru bezpieczeństwa, na terenie gminy pojawiają się zjawiska związane z obiektywnym poczuciem ładu i porządku społecznego – realizowanego przez właściwe służby: przez straż, policję. Subiektywne odczucia, związane są z objawami agresji, przemocy, w tym domowej, lub też niewypełnieniem obowiązków rodzicielskich czy też uzależnień od alkoholu.

Zdarzenia związane z przestępczością nie są wysokie, w roku 2017 liczba stwierdzonych przestępstw w gminie wynosiła 11 w tym: kradzieże -9 wykryto 3, rozboje -1 wykryto 1 oraz bójki 1 wykryto 1 natomiast zanotowano 795 **interwencji policyjnych** .

(Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim).

Pozytywnym aspektem w tym zakresie jest to, iż gmina w znikomym stopniu boryka się z problemem przestępczości nieletnich. Uznać można, iż gmina uchodzi za gminę bezpieczną.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy działa 13 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Trzy jednostki: w Augustowie, Hołodach, Pilikach oraz w Pasynkach są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego i są kompletnie wyposażone zgodnie z normami KSRG. Wymienione jednostki zrzeszają w swoich szeregach 435 członków. Wszystkie są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze prowadzonym przez Sąd Gospodarczy w Białymstoku. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych działalność swą prowadzą na bazie remiz strażackich. Stan techniczny remiz jest dobry, wymaga jedynie

drobnych remontów. Głównym celem ochotniczych straży pożarnych jest gaszenie pożarów, zwalczanie innych klęsk żywiołowych oraz ratowanie ludzi i mienia.

W roku 2018 jednostki OSP uczestniczyły w **48 akcjach ratowniczo gaśniczych i w 56 likwidacjach miejscowych zagrożeń (podtopienia i zalania, usuwanie powalonych drzew).**

Prognozowany jest też nadal spadek przestępczości na terenie gminy, chociaż w okresie wolnym od nauki (wakacje, ferie, przerwy świąteczne) występuje wzrost zjawisk i wykroczeń będących udziałem młodzieży, często po spożyciu alkoholu.

PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ- TENDECJE I PROGNOZY

Wśród grup, które należałoby objąć wsparciem w gminie Bielsk Podlaski, zgodnie z prezentowanymi danymi diagnostycznymi i wskazaniem koordynatora strategii GOPS Bielsk Podlaski znajdują się :

1. osoby starsze, chore i niepełnosprawne
2. rodziny ubogie
3. rodziny dysfunkcyjne, uzależnione
4. osoby bezrobotne długotrwale i ich rodziny.

Głównymi obszarami do zaplanowania działań w harmonogramie powinny być:

1. Objęcie wsparciem kompleksowym grupy osób starszych.

Liczba mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski sukcesywnie maleje, wiekową grupą dominującą są osoby starsze- stanowią aż 31% społeczności gminy. Należy monitorować usługi społeczne w odniesieniu do tej grupy. Niezaspokojone potrzeby opiekuńcze osób starszych, samotnych wynikają z braków finansowych lub zasobów kadrowych wypełniających tę rolę w społeczności,

Zwiększenie wydatków na domy pomocy społecznej. Tendencja wzrostu kosztów utrzymania w domach pomocy społecznej oraz zwiększająca się liczba osób powoduje zwiększone wydatki na ten cel. Koszty w większości ponosi gmina, pensjonariusze ponoszą 70% własnych dochodów. W obliczu starzenia się społeczeństwa i wydłużania długości życia, coraz więcej osób wymaga pomocy w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej. Istnieje konieczność utworzenia w partnerstwie z NGO dziennego domu pomocy na terenie gminy dla osób niesamodzielnych.

Zwiększenie wydatków na usługi opiekuńcze. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która ich potrzebuje. Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach.

2. Wzmocnienie aktywności społecznej osób starszych.

Występuje niska aktywność osób starszych, niska świadomość dostępności usług, niewykorzystanie istniejących miejsc i ofert. Należy przewidzieć łatwiejszy dostęp do informacji, edukacji i wsparcie transportowe dla osób starszych, zaprojektować celowe programy i projekty pomocowe.

3. Wsparcie rozwiązań pomocowych dla osób niepełnosprawnych i chorych.

W gminie zauważalny jest wzrost liczby osób niepełnosprawnych i trudność w dostępie do systemu rehabilitacji i opieki zdrowotnej. Długotrwała choroba w wielu przypadkach prowadzi do orzeczenia niepełnosprawności, a tym samym wzrasta liczba wypłacanych zasiłków stałych, ponieważ w większości wypłacane są z powodu niezdolności do pracy, a nie z tytułu wieku emerytalnego.

4. Rozwój usług na rzecz rodzin.

Rodziny niepełne oraz wielodzietne, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niepełnych wymagają wsparcia ze strony pomocy społecznej oraz rodziny, o których mowa w ustawie „Za życiem” (w tym asystenta rodziny). Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada na gminę zatrudnienie asystentów rodziny.

Wzrost skali zjawiska przemocy powoduje konieczność intensyfikacji działań Zespołu Interdyscyplinarnego, zwiększenia mobilności ZI, inicjowania działań w środowisku z uwzględnieniem działań interwencyjnych, prowadzenia działań informacyjnych w środowisku o możliwościach uzyskania pomocy.

Problemem w gminie jest brak możliwości zakupu posiłku dla osób tego pozbawionych (nie dotyczy to uczniów szkół i dzieci uczęszczających do przedszkola). Nie zawsze udzielenie pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności jest pożądanym rozwiązaniem, zdecydowanie lepszym jest możliwość zakupu gorącego posiłku lub świadczenie w postaci paczki żywnościowej, jest to zadanie gminy o charakterze obowiązkowym.

Ubóstwo i związane z tym niezaspokajanie potrzeb w rodzinie skutkuje wielopropblemowością, dysfunkcjami, niskim statusem społecznym rodzin rolników i bezrobotnych.

5. Nadal utrzymujące się bezrobocie długotrwałe, zmuszające do korzystania z pomocy społecznej.

Wpływ na polepszenie się sytuacji mieszkańców może mieć jedynie zmniejszenie się liczby osób korzystających z pomocy społecznej, ze względu na bezrobocie poprzez powstawanie nowych miejsc pracy, w tym również w ekonomii społecznej. Należy zadbać o specjalistów gminnych i współpracę międzyinstytucjonalną, rozwój ekonomii społecznej w celu minimalizowania skutków bezrobocia i podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych.

6. Prognozowany jest też nadal spadek przestępczości na terenie gminy.

7. Ważnym elementem obszaru pomocy i integracji społecznej w gminie w ciągu najbliższych lat będzie utrzymanie tendencji spadkowej wśród rodzin, korzystających ze świadczeń na rzecz pomocy niematerialnej. Dalszy spadek nastąpić powinien dzięki rozwojowi w gminie instytucji środowiskowych i usług w pomocy społecznej (dzienny dom, projekty partnerskie dotyczące pracy z rodziną, czy edukacji).

ROZDZIAŁ 3.3

AKTUALIZACJA HARMONOGRAMU STRATEGII na lata 2019-2022

Zaktualizowany stan diagnostyczny, a także opisane powyżej tendencje i prognozy potrzeb społecznych pozwoliły koordynatorowi – GOPS w Bielsku Podlaskim na opracowanie poniższego harmonogramu strategii na lata 2019-2022.

REALIZACJA CELU I: WZMOCNIENIE GMINNEGO SYSTEMU POMOCY I INTEGRACJI – USAMODZIELNIANIE I WYRÓWNYWANIE SZANS SPOŁECZNYCH

OSÓB, RODZIN I GRUP NAJSŁABSZYCH

LP.	CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	RAMY FINANSOWE	WSKAŹNIKI	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ
1.	Stać diagnoza środowiska osób wymagających wsparcia i organizacja pomocy w zależności od indywidualnych, określonych potrzeb podopiecznych	Realizacja usług asystenta rodziny	Budżet gminy, fundusze pomocowe, charytatywne	Pełna realizacja zadania, zadowolenie, usamodzielnienie się podopiecznych, pozyskanie usług asystenta. Realizacja Programu Wspierania Rodziny w gminie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, grupy nieformalne, pomocowe, NGO
2.	Wspieranie rodzin wielodzietnych	Realizacja Karty Dużej Rodziny	Budżet gminy, fundusze pomocowe, charytatywne	Udział i liczba rodzin uczestniczących	Urząd Gminy
3.	Motywowanie klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów	Praca ciągła w GOPS	Bezinwestycyjne	Dokumenty gminne, kontrakty. Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie patologii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pomocy Rodzinie, zespół interdyscyplinarny
4.	Zabezpieczenie usług opiekuńczych osobom starszym w miejscu zamieszkania	Prowadzenie usług opiekuńczych na terenie gminy	Budżet gminy Fundusze pomocowe	Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób starszych, wzrost zatrudnienia lub nowe usługi społeczne, liczba usług	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, firmy i NGO
5.	Współpraca z rodziną osób starszych i niepełnosprawnych	Podjęcie działań edukacyjnych i informacyjnych, realizacja pracy socjalnej .	Bezinwestycyjne	Dokumenty spotkań, współpracy, pracy socjalnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, UG, NGO, grupy Nieformalne

6.	Zapewnienia aktywnego uczestnictwa osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich w życiu społeczności lokalnej (zapewnienie środka transportu)	Realizacja projektów celowych na rzecz osób starszych	Fundusze pomocowe PFRON, PROW, samorząd województwa	Ograniczenie ubóstwa i izolacji, ilość imprez, wzrost liczby osób biorących udział, inne grupy docelowe	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, NGO, grupy nieformalne
7.	Tworzenie grup samopomocowych, grup sąsiedzkich i grup wsparcia, organizacji pomocowych i podmiotów ekonomii społecznej.	Przygotowanie i realizacja grup i organizacji w odpowiedzi na potrzeby społeczne.	Fundusze pomocowe, PEFRON i PCPR	Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych, liczba grup, częstotliwość spotkań, ograniczenie izolacji	GOPS, PFRON i PCPR, grupy, Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej
8.	Wspieranie osób niepełnosprawnych	Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób niepełnosprawnych	Fundusze pomocowe	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej osób niepełnosprawnych, ilość działań,	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, NGO, Grupy nieformalne
9.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, interwencyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych	Realizacja zadań rokrocznie Programu profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Fundusze gminne, wojewódzkie	Prowadzenie działań terapeutycznych w gminie oraz wsparcia dla rodzin	Urząd Gminy i GOPS, gminna komisja, grupy nieformalne

10.	Prowadzenie zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie	Prowadzenie zespołu i grup roboczych min. raz w kwartale	Fundusze gminne, wojewódzkie	Efektywne rozwiązywanie spraw problemowych, dokumentacja ze szkolenia i pracy zespołu, wzrost aktywności społecznej	Urząd Gminy i GOPS, gminna komisja, grupy nieformalne, PCPR
11.	Zmniejszenie stopy bezrobocia poprzez wdrażanie skutecznych metod aktywacji społecznej i zawodowej bezrobotnych.	Realizacja projektów i wsparcia na rzecz bezrobotnych przez GOPS i PUP	Budżet gminy fundusze pomocowe	Zmniejszenie liczby bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej	Urząd Gminy, GOPS, PUP, zespoły interdyscyplinarne

12.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, OWES oraz między instytucjami i organizacjami promującymi na rzecz bezrobotnych.	Stale, kontakty min. raz w m-cu, udział w spotkaniach wspólnych min raz w roku	Bezinwestycyjne	Ograniczenie liczby bezrobotnych, dokumenty współpracy	Urząd Gminy, PUP, PCPR, OWES (Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej)
13.	Podnoszenie kwalifikacji i edukacja gminnych kadr pomocowych, pozyskiwanie i zatrudnianie specjalistów na potrzeby gminnej społeczności. Udział w wizytach studyjnych	Udział w szkoleniu min. 1 osoby z gminy w każdym roku, udział w wizytach studyjnych organizowanych przez ROPS i NGO	Fundusze gminne, pomocowe, wojewódzkie	Wzrost liczby zatrudnionych/realizujących zadania specjalistów, ilość szkoleń, nowe innowacyjne usługi społeczne (w tym powiązane z ekonomią społeczną)	Urząd Gminy, ROPS i NGO, ROPS
14.	Szerzenie idei wolontariatu i ekonomii społecznej	Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz mieszkańców	Fundusze gminne, pomocowe, wojewódzkie	Nowe usługi społeczne, wysoka aktywność społeczna, nowe podmioty ekonomii społecznej	Urząd Gminy, Szkoły, GOPS, PCPR, grupy nieformalne, OWES

15.	Realizacja zadania 500 PLUS, 300 plus oraz wspieranie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	Realizacja Rządowego Programu 500 PLUS , realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”	Program Rządowy 500 PLUS, program wsparcia dla rodzin „Za życiem”	Rodziny uprawnione	Urząd Gminy, GOPS
-----	---	---	---	--------------------	-------------------

16.	Wspieranie w partnerstwie z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Bielskiej projektu utworzenia Dziennego Domu Pomocy Społecznej dla osób niesamodzielnymi w Chrańołach.	Wsparcie merytoryczne uczestników i partnerów społecznych.	Środki LGD i UE i zasoby Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Bielskiej w tym obiekt w Chrańołach.	Osoby niesamodzielne z terenu gminy.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Bielskiej i wsparcie merytoryczne oraz rekrutacyjne GOPS
-----	--	--	--	--------------------------------------	---

REALIZACJA CELU II:

**ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI, DOSTĘPNOŚCI I OFERTY
EDUKACYJNEJ, PROGRAMÓW PROFILAKTYKI ZDROWIA ORAZ
ZAPEWNIENIE OPIEKI NAD OSOBAMI ZALEŻNYMI I
POTRZEBUJĄCYMI
(DZIECI, OSOBY STARSZE, NIEPEŁNOSPRAWNE)**

LP.	CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	RAMY FINANSOWE	WSKAŹNIKI	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ
1.	Modernizacja i doposażenie bazy oświatowych, rekreacyjnych i kulturalnych	Zadanie stałe, min. raz w roku	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Funkcjonalna baza, nowoczesnie wyposażona	Urząd gminy, jst, szkoły
2.	Alternatywne formy wychowania przedszkolnego	Punkt Przedszkolny „Kącik Malucha” w Proniewiczach	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Liczba form, ilość dzieci uczestniczących, ilość rodziców, place zabaw, dokumentacja projektowa	Urząd Gminy, szkoły, grupy, osoby fizyczne, NGO-partnerstwo

3.	Likwidacja barier architektonicznych w gminie	Zadanie stałe, min. jedno w każdym roku	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Aktywność osób niepełnosprawnych i chorych, dokumentacja, wizualizacja gminy	Urząd Gminy, szkoły, PFRON, samorząd powiatu
5.	Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych, w tym programu przeciwdziałania przemocy	Realizacja zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Bezinwestycyjne	Mniej dysfunkcji społecznych, poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ilość i rodzaj programów	Urząd Gminy, szkoły, PCPR, CKNO, zespół interdyscyplinarny
6.	Upowszechnianie aktywnych, bezpiecznych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, rodziny	Realizacja nowych ofert aktywności i usług dla dzieci i młodzieży	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych integracja środowiska. Wzrost liczby usług i	Urząd Gminy, szkoły, ośrodki kultury

				aktywności.	
7.	Poprawa dostępności, jakości, kompleksowości i ciągłości świadczeń zdrowotnych	Nowe usługi medyczne w gminie	Bezinwestycyjne	Większa dostępność do usług medycznych	Urząd Gminy, Służba Zdrowia

8.	Szkolenia dla dzieci/młodzieży na temat zasad bezpieczeństwa (w tym: w ruchu pieszym bezpieczna droga do szkoły)	Zadanie ciągle, min. 1 raz w roku	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania, wzrost poczucia bezpieczeństwa, 90% dzieci brało udział w szkoleniach	Szkoły i Policja
9.	Poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie	Realizacja kolejnych inwestycji gminnych zgodnie z planem	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Wzrost liczby chodników, lamp i oświetlenia, poprawa dojazdu dzieci do szkół, wzrost poczucia bezpieczeństwa	Urząd Gminy, instytucje gminne
10.	Realizacja doradztwa zawodowego w szkołach i programów rozwoju przedsiębiorczości Szkolne Ośrodki Kariery	Funkcjonowanie Szkolnych Ośrodków Kariery w dwu szkołach	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Objęcie uczniów ostatnich klas doradztwem zawodowym i programami rozwoju przedsiębiorczości i rozwoju ekonomii społecznej	Urząd Gminy, szkoły

REALIZACJA CELU III:**WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, INTEGRACJA,
AKTYWNOŚĆ I UDZIAŁ W ŻYCIU KULTUROWYM GMINY**

LP.	CELE SZCZEGÓLOWE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	RAMY FINANSOWE	WSKAŹNIKI	ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ
1.	Promowanie rękodzieła i innych umiejętności starszych polegających na przekazywaniu tych umiejętności młodemu pokoleniu	Zadanie ciągłe, min. 3 spotkania w roku	Fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania, liczba promocji, ilość podmiotów zaangażowanych	Rada Sołecka, GOPS
2.	Edukacja regionalna, agroturystyczna w społeczności lokalnej	Organizacja min. 1 szkolenia w roku	Fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania, liczba szkoleń, ilość podmiotów zaangażowanych, wzrost wiedzy i kompetencji w społeczności	Urząd Gminy, instytucje szkoleniowe
3/4.	Kontynuacja i innowacja gminnego kalendarza imprez kulturalnych i sportowych. Tworzenie nowych przedsięwzięć kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym, m.in. organizacja cyklicznych imprez/targów	Wprowadzanie min. 1 nowego wydarzenia w roku	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Wzrost aktywności i liczby osób zaangażowanych, promocja produktów lokalnych, twórców, grup, ilość imprez, ilość osób uczestniczących	Urząd Gminy, Rada Sołecka, szkoły, zespoły ludowe, twórcy
5.	Organizacja spotkań dla mieszkańców ze znanymi ludźmi sztuki, kultury, literatury i polityki	Min. raz w roku	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Wzrost aktywności mieszkańców	Rada Sołecka, Urząd Gminy

6.	Działania zmierzające do ożywienia czytelnictwa wśród dorosłych, dzieci i młodzieży	Min. 1 kampania/konkurs w każdym roku	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Wzrost aktywności mieszkańców, liczba spotkań, imprez, osób	Urząd Gminy, Rada Sołecka, szkoły, twórcy, zespoły ludowe
7.	Działalność promocyjno-wydawnicza poświęcona możliwościom turystycznym na terenie gminy	Aktualizacja publikacji	Budżet gminy, fundusze pomocowe PROW	Materiały promocyjne, wzrost tożsamości i identyfikacji z gminą, kampanie	Urząd Gminy, szkoły, Rada Sołecka instytucje, twórcy, zespoły ludowe
8.	Organizacja i prowadzenie świetlic wielofunkcyjnych, miejsc spotkań mieszkańców	Zadanie stałe	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Ilość świetlic, programów, wzrost aktywności w spędzaniu czasu wolnego	Urząd Gminy, szkoły, Rada Sołecka instytucje, twórcy, zespoły ludowe
9.	Edukacja liderów młodzieżowych, środowiskowych, społeczności w zakresie partycypacji społecznej	Wspieranie liderów lokalnych i NGO-działanie na rzecz liderów w roku/zlecenie zadania NGO	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Identyfikacja i wzrost kompetencji liderów, określenie ich liczby, liczba szkoleń, wizyt studyjnych określenie ich liczby, liczba szkoleń, wizyt studyjnych	Urząd Gminy, szkoły, Rada Sołecka instytucje, twórcy, zespoły ludowe, NGO
10.	Systemowe wsparcie grup nieformalnych, NGO, podmiotów ekonomii społecznej, twórców i zespołów ludowych na terenie gminy	Ogłaszanie konkursów dla NGO, min. 1 raz w roku; wsparcie min. 3 wydarzeń ludowych przez partnerstwo gminne	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Identyfikacja liczby i rodzajów grup, wzmocnienie ich pracy i kompetencji, wsparcie finansowe, partnerstwa, liczby, dokumenty	Urząd Gminy, szkoły, Rada Sołecka instytucje szkoleniowe, twórcy, zespoły ludowe

11.	Promocja przedsiębiorczości i aktywności lokalnej (w tym przedsiębiorczości społecznej): wsparcie (doradcze, finansowe) tworzonych małych firm usługowych, rolniczych, rękodzielniczych na terenie gminy i podmiotów ekonomii społecznej	Współpraca w ramach partnerstw, wdrożenie wspólnych projektów	Budżet gminy, fundusze pomocowe UE	Liczba projektów, pozyskanych środków, istnienie doradztwa- liczba osób i godzin świadczenia pomocy, dokumentacja	Urząd Gminy, szkoły, Rada Sołecka instytucje, twórcy, zespoły ludowe OWES, ROPS
12	Wizualizacja regionalna gminy, promocja tradycji i produktów lokalnych	Promocja na stronie WWW i produktach lokalnych	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Wypromowanie identyfikacji lokalnej i regionalnej, istnienia logo i produktów, ulotek, stron www	Urząd Gminy, instytucje, twórcy, zespoły ludowe, Rady Sołeckie

Realizacja zadań Strategii odbywać się będzie również poprzez wdrożenie zapisów i działań programów gminnych:

- 1) Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 3) Programu Wspierania Rodziny

oraz innych programów i projektów celowych odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej.

Aktualne zmiany zostały zaplanowane na lata 2019-2022, ponieważ czasookres strategii wybiega tylko o cztery lata dalej, Koordynator Strategii GOPS Bielsk Podlaski wprowadza zmiany w sposobie monitorowania.

4.1 MONITORING STRATEGII

Strategia jest dokumentem otwartym i wraz z upływem czasu, zmiany zasobów i instytucji wymagają uaktualnienia zgodnie z potrzebami społecznymi. Przeglądy strategiczne wraz z oceną realizacji zadań były realizowane dotąd cyklicznie, raz na 2 lata,

Pracownicy GOPS przy wyborze zadań do realizacji brali pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.

Proponuje się na ostatnie 4 lata następujący sposób monitorowania i wprowadzania zmian.

Wójt Gminy jest odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz wsparcie GOPS przy realizacji strategii.

Rada Gminy - pełni bieżący nadzór nad realizacją strategii; czuwa, aby przy tworzeniu budżetu uwzględniany był harmonogram realizacji strategii, uchwała zmiany w strategii, programy.

Koordynator wdrażania strategii- kierownik GOPS

- gromadzi dokumentację związaną ze strategią,
- prowadzi monitoring realizacji strategii,
- przedkłada informacje ze zrealizowanej strategii podczas sesji Rady Gminy za 4 lata.

Zapewnienie spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Podmioty zarządzające i realizujące zadania strategiczne powinny sprawować opiekę nad tym, aby zapisy Strategii były uwzględniane w innych dokumentach strategicznych gminy. W przypadku aktualizacji pozostałych dokumentów strategicznych stosowne zmiany winny być uwzględniane również w niniejszej strategii.

System aktualizacji strategii zakłada wprowadzanie zmian w dokumencie strategicznym. Zmiany proponowane przez Koordynatora, opiniowane i zatwierdzane przez Radę Gminy wprowadza się na kolejne cztery lata kalendarzowe. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych po czterech latach zostanie poddawana przeglądowi, ewaluacji oraz opracowaniu nowego dokumentu.

Aktualnie sporządzany w formie aktualizacji harmonogram został utworzony na kolejne cztery lata 2019-2022.

Niniejszy dokument, po uchwaleniu przez Radę Gminy powinien być opublikowany na stronie internetowej, a ponadto przekazany wszystkim jednostkom i instytucjom, których działalność może przyczynić się do realizacji strategii.

Odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz dostosowanie wszystkich planów oraz programów do jej ustaleń jest Wójt Gminy.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Stasław Olszewski
Stasław Olszewski